

## (Ernstige) gedragsproblemen

### Signaleren

In de signaleringsfase worden gedragssymptomen in kaart gebracht. Een goede samenwerking tussen ouders, school en betrokken professionals is van belang om problemen vroegtijdig te signaleren. Het verhelderen van de risico- en beschermende factoren, middels gesprekken en instrumenten, kunnen bijdragen aan het tijdig signaleren van verschillende psychosociale problemen en mogelijke symptomen van gedragsstoornissen en de ernst hiervan.

### Diagnostiek

Binnen de diagnostiek van gedragsstoornissen zijn gesprekken, semigestructureerde interviews, observaties en vragenlijsten de belangrijkste onderzoeksmiddelen. Voor een brede beeldvorming dient informatie vergaard te worden bij de jeugdige, ouders, school en belangrijke personen in het netwerk van het gezin.

### Behandelinterventies

#### Basisvoorwaarden

Allereerst dient de ernst en mate van de gedragsproblemen helder te zijn om de juiste behandeling in te kunnen zetten. Exclusiecriteria van DOPPA zorg zijn hierbij uiteraard leidend. Indien er sprake is van zeer ernstige gedragsproblemen en zeer beïnvloedende gezinsproblemen of crisis, is crisishulp geïndiceerd. Een gezamenlijk behandelplan van DOPPA zorg, ouders en school, waarbij de jeugdige centraal staat is van belang. Daarnaast is aandacht voor motivatie voor en tijdens behandeling bij deze doelgroep (zowel voor ouders als de jeugdige) van groot belang.

#### Behandelinzet

Onderstaand de behandelmogelijkheden binnen DOPPA zorg; aanbod wordt op individuele client afgestemd.

#### *Psycho-educatie*

Bij aanvang van alle ambulante behandelingen is psycho-educatie noodzakelijk. Er wordt informatie gegeven aan ouders en omgeving (school, opvang etc.) over de problematiek/ stoornis en behandeling.

#### *Ouderinterventie / ouderbegeleiding*

Volgend op de psycho-educatie wordt er bij kinderen tot twaalf jaar een ouderinterventie ingezet, gericht op opvoedingsvaardigheden met als uitgangspunt: 'Creëer situaties die het voor de jeugdige mogelijk maken om gewenst gedrag te laten zien en bekrachtig dit gedrag door complimenten te geven en te belonen. Leer de jeugdige nieuwe vaardigheden aan, negeer ongewenst gedrag en geef alleen in uiterste gevallen een milde straf.

#### *(Intensieve) opvoedondersteuning in de thuissituatie*

Ambulante gezinsbehandeling / ondersteuning. Eventueel in combinatie met video-hometraining.

#### *Behandeling kind/ jeugdige – Cognitieve Gedragstherapie (CGT)*

Indien de gedragsproblemen bij een kind van acht tot twaalf jaar bij de start van de behandeling als (zeer) ernstig worden gesignaleerd, wordt er naast een ouderinterventie ook cognitieve gedragstherapie geadviseerd. Binnen deze kindinterventies is er onder andere aandacht voor het leren (h)erkennen van en meer adequaat

omgaan met boosheid, aanleren van probleemoplossende vaardigheden en het aanleren en verbeteren van sociale vaardigheden.

Bij jongeren vanaf 12 jaar wordt een combinatie van gezinstherapie / systeeminterventie en cognitieve gedragstherapie geadviseerd.

#### *Vaktherapie*

Als aanvulling of indien CGT onvoldoende effect heeft of niet passend blijkt voor de jeugdige.  
- psychomotorische therapie (pmt) / dans- en bewegingstherapie / speltherapie

#### *Systeemtherapie*

Indien systeemproblemen een grote rol spelen (eventueel systemische pmt)

#### *Medicatie / farmacotherapie (indien geïndiceerd)*

Geïndiceerd indien: comorbiditeit ADHD/ADHD symptomen, ernstige belemmeringen van functioneren op meerdere gebieden in meerdere milieus. DOPPA Zorg doet dit in samenwerking met de huisarts of middels een doorverwijzing naar de (kinder- en jeugd)psychiater.

## Nazorg / Terugvalpreventie

Middels behandeling wordt getracht gedragsproblemen te verminderen en dat deze beter hanteerbaar worden, voor zowel de jeugdige als opvoeders (en omgeving, zoals school). Na het behalen van de gestelde behandel doelstellingen kan de intensiteit van de behandelgesprekken of oudercontacten worden afgebouwd om zo het nazorgtraject vorm te geven en ruimte te geven om bij eventuele terugval te kunnen bijsturen. Ambulante ondersteuning in de thuissituatie als nazorgtraject is ook een mogelijkheid in het kader van opvoedondersteuning.

Indien gedragsproblemen, bij matige gedragsproblemen, na drie maanden zijn afgenomen kan de behandeling afgerond worden. Bij meer ernstige gedragsproblemen is de verwachting dat behandeling langer en meer intensief ingezet dient te worden. Eventueel kan worden doorverwezen naar een setting waarin meer intensieve behandeling kan worden geboden.

Bij afronding van de behandeling is de (regie)behandelaar verantwoordelijk dat de zorg wordt overgedragen aan de cliënt zelf, naasten of een andere behandelaar, ondersteuner of begeleider.

## Betrouwbare informatie / patiëntenverenigingen

<https://balansdigitaal.nl/>

[https://richtlijnendatabase.nl/richtlijn/oppositionele\\_stoornis\\_en\\_gedragsstoornis/oppositionele\\_stoornis\\_-\\_startpagina.html](https://richtlijnendatabase.nl/richtlijn/oppositionele_stoornis_en_gedragsstoornis/oppositionele_stoornis_-_startpagina.html)

<https://richtlijnenjeugdhulp.nl/ernstige-gedragsproblemen/>

<https://kenniscentrum-kjp.nl/ouders-jongeren/gedragsstoornissen-odd-cd>